

Uchwała Nr SO-12/0951/636/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 9 grudnia 2024 roku

w sprawie: wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania przez Gminę Rawicz deficytu budżetu.

Działając na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325, z późn. zm.) oraz art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r. (ze zm.) w osobach:

Przewodnicząca: Danuta Szczepańska
Członkowie: Małgorzata Lisowska
                                  Małgorzata Okrent

po dokonaniu analizy projektu uchwały budżetowej Gminy Rawicz na 2025 r., przyjętego Zarządzeniem Burmistrza Gminy Rawicz Nr 134/2024 z dnia 14 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia projektu uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2025 wyraża:

opinię pozytywną z zastrzeżeniem
o możliwości sfinansowania przez Gminę Rawicz deficytu budżetu.

UZASADNIENIE

Analizując możliwość sfinansowania w 2025 r. przez Gminę Rawicz deficytu budżetu Skład Orzekający ustalił, co następuje:

W projekcie uchwały budżetowej na 2025 r. ustalone zostały:

- dochody w wysokości 194.430.709,33 zł,
- wydatki w wysokości 206.486.246,33 zł.

Deficyt budżetu w wysokości 12.055.537,00 zł planuje się sfinansować przychodami z wolnych środków oraz z lokat dokonanych w latach ubiegłych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 7 ustawy o finansach publicznych.

W postanowieniach projektu uchwały wykazano łączną kwotę przychodów – 15.426.751,00 zł, (§ 4) oraz rozchodów – 3.371.214,00 zł (§ 5).

W załączniku Nr 6 do projektu pn. „Plan przychodów i rozchodów budżetu” zaplanowano przychody w łącznej kwocie 15.426.751,00 zł z tytułu:

- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie 11.000.000,00zł,
- przelewów dokonanych z lokat z lat ubiegłych (§ 954) w kwocie 4.426.751,00 zł

Rozchody budżetu zaplanowano w kwocie 3.371.214,00 zł, z przeznaczeniem na spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów.

Na podstawie bilansu z wykonania budżetu za 2023 rok oraz sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września 2024 roku Skład Orzekający ustalił, że Gmina posiadała wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 34.227.147,35 zł (w tym niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 883.855,56 zł).

W uchwale budżetowej na 2024 rok (wg stanu na dzień wydania niniejszej opinii, tj. wg stanu na dzień 27.11.2024 – ostatnia zmiana uchwały budżetowej uchwałą Nr XIII/93/24) zaangażowano wolne środki w kwocie 20.501.458,03 zł (w tym niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 883.855,56 zł). Zatem do dyspozycji Jednostki w roku 2025 pozostają wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 13.725.689,32 zł.

W odniesieniu do planowanych w projekcie przychodów w § 954 „przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych” w kwocie 4.426.751,00 zł, Skład Orzekający zauważa że rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1096), opublikowanym w dniu 23 lipca 2024 r. wprowadzono paragraf „954 Przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych”, który ma zastosowanie po raz pierwszy do planowania i wykonania budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego na rok 2025.

W odniesieniu do planowanych w projekcie przychodów w § 954 „przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych” w kwocie 4.426.751,00 zł Skład Orzekający ustalił, że w uchwale budżetowej na 2024 rok (wg stanu na dzień wydania niniejszej opinii, tj. wg stanu na dzień 27.11.2024 – ostatnia zmiana uchwały budżetowej uchwałą Nr XIII/93/24) nie planuje się rozchodów w § 994 – „Przelewy na rachunki lokat”.

W materiałach informacyjnych (str. 120) Burmistrz Gminy wyjaśnia, że *„Ze sprawozdania Rb-NDS – „Sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września roku 2024” wynika, że gmina Rawicz posiada wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w wysokości 33.343.291,79 zł, z czego 19.967.705,87 zł zostało zaangażowane w uchwale budżetowej na 2024 rok, co wynika z uchwały nr XII/76/24 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 23 października 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2024. Zatem do dyspozycji gminy pozostaje kwota 13.375.585,92 zł.”*

Natomiast w objaśnieniach przyjętych w WPF wartości załączonych do projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rawicz na lata 2025-2034 wyjaśniono, że *„inne przychody*

niezwiązane z zaciągnięciem długu w kwocie 4.426.751,0 zł jest to wsparcie udzielone dla jst z budżetu państwa w 2024 r. których nie przeznaczono na wydatki budżetu roku 2024 lecz zostały ulokowane w BGK na lokacie terminowej do 2025 roku”.

Nadto pismem Nr FB.3020.1.2024 z dnia 3 grudnia 2024 r. (wpływ do tut. Izby w dniu 3.12.2024 r.) Burmistrz wyjaśnia, że *„W nawiązaniu do przedłożonego Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu projektu uchwały budżetowej gminy Rawicz na rok 2025, gdzie dla zbilansowania potrzeb wydatkowo – rozchodowych zaangażowano 11 mln zł z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt ustawy o finansach publicznych – potwierdzam posiadanie takich środków poprzez załączenie do pisma:*

- 1) Wyciągu bankowego z rachunku podstawowego budżetu gminy z dnia 28.11.2024 r. – stan rachunku 3.454.398,31 zł,*
- 2) Opinii z Banku Gospodarstwa Krajowego o posiadanych lokat terminowych przez gminę Rawicz na dzień 28.11.2024 r. – stan lokat 23.400.000 zł*

Ponadto uprzejmie informuję, że sesja Rady Miejskiej Gminy Rawicz poświęcona uchwalaniu budżetu gminy na rok 2025 została zaplanowana na dzień 18 grudnia 2024r”.

Następnie pismem Nr FB.3020.1.2024 z dnia 4 grudnia 2024 r. (wpływ do tutejszej Izby w dniu 5.12.2024 r.) ponownie wyjaśnia, że *„W uzupełnieniu wczorajszej informacji o kwocie posiadanych wolnych środków dla sfinansowania potrzeb projektu budżetu gminy na rok 2025 przekazuję w załączeniu potwierdzenie wpływu na rachunek gminy dodatkowych dochodów w PIT w kwocie 4.426.751,00 zł, które w projekcie budżecie roku 2025 zaplanowano jako przychody w paragrafie 954 Przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych.*

Jednocześnie informuję, że na sesji w dniu 18 grudnia 2024 r. przedmiotowe środki zostaną ujęte w planie dochodów budżetu gminy na rok 2024 oraz w rozchodach w paragrafie 994 Przelewy na rachunki lokat”.

Stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. e i art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przychodami i rozchodami publicznymi jednostki samorządu terytorialnego są inne operacje finansowe związane z zarządzaniem długiem publicznym i płynnością. Zgodnie z powyższym zapisem, w kategorii tej mieszczą się lokaty, których tworzenie i rozwiązywanie jest odpowiednio jej rozchodem i przychodem.

W myśl § 12 pkt 7 załącznika Nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454 z późn. zm.), w Rb-NDS sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego lokaty wykazuje się w wierszach „inne źródła” przychodów i „inne cele” rozchodów, które zostały ujęte w uchwale budżetowej po zmianach. Ponadto, zgodnie ze zmianą dokonaną rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 193), lokaty należy wykazywać w przychodach w wierszu D181. „środki z lokat dokonanych w latach ubiegłych”, natomiast w rozchodach w pozycji D231. „lokaty na okres wykraczający poza rok budżetowy”.

W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września 2024 roku Gmina Rawicz nie wykazała w rozchodach w pozycji D231. „lokaty na okres wykraczający poza rok budżetowy” utworzenia lokat długoterminowych.

W ocenie Składu Orzekającego, tworzenie i rozwiązywanie lokat jest odpowiednio rozchodem i przychodem jednostki samorządu terytorialnego. Lokaty wykraczające poza rok budżetowy winny być ujęte jako rozchody budżetu, a w następnym roku (następnych latach) jako przychody budżetu, i w konsekwencji wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie po stronie rozchodów i przychodów.

Skład Orzekający wskazuje, że wg stanu na dzień wydania niniejszej opinii w uchwale budżetowej na 2024 rok – w rozchodach budżetu - nie zostały zaplanowane rozchody w § 994 „Przelewy na rachunki lokat”. Zatem nie było podstaw do planowania w projekcie uchwały budżetowej na 2025 rok przychodów w § 954 „przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych” w kwocie 4.426.751,00 zł i wykazywania tych przychodów jako źródło sfinansowania deficytu.

Przepis art. 212 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o finansach publicznych zobowiązuje do określania w budżecie jednostki samorządu terytorialnego przychodów budżetu oraz określenia źródeł sfinansowania deficytu. Planowane przychody budżetu oraz źródła sfinansowania deficytu muszą być jednak realne. W odniesieniu do powyższego, Skład Orzekający czyni zastrzeżenie.

Przewiduje się, że w roku budżetowym 2025 spłata zobowiązań Jednostki z tytułu rat kredytów i pożyczek (3.371.214,00 zł) wraz z należnymi odsetkami (2.243.271,09 zł) wyniesie 5.614.485,09 zł, co stanowi 3,46 % prognozowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje na cele bieżące, przy dopuszczalnym wskaźniku spłaty zobowiązań wynoszącym 13,17 %.

Odnosząc się zatem do wymogów dotyczących spłaty zobowiązań Jednostki wynikających z art. 243 ustawy o finansach publicznych wskazać należy, że w okresie spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek powinna zostać zachowana relacja, o której mowa w tym przepisie.

Mając powyższe na względzie postanowiono jak w sentencji.

**Przewodnicząca
Składu Orzekającego**

Danuta Szczepańska

Pouczenie: Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego służy odwołanie do Kolegium Izby w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.